

-:: આંક - ૦૧ નીચે હુકમ ::-

(૧) અરજદારે દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮ના હુકમ - ૪૭ તથા કલમ - ૧૧૪, ૧૫૧ મુજબ હાલની રિવ્યૂ અરજી દાખલ કરેલ છે. અરજદારની હાલની અરજીની વિગતે રજૂઆત છે કે, હાલના કામે અરજદાર નં.: ૦૧ થી ૦૪નાઓ તે રેગ્યુલર દીવાની મુકદ્દમા નં.: ૭૩ / ૨૦૨૪ના મૂળ વાદીઓ છે, જ્યારે અરજદાર નં.: ૦૫ થી ૦૭નાઓ સદરહું દાવાના મૂળ પ્રતિવાદીઓ છે. સદર રેગ્યુલર દીવાની મુકદ્દમા નં.: ૭૩ / ૨૦૨૪ જ્યારે પુરાવાના તબક્કે હતો ત્યારે સદર દાવાના કામે તમામ પક્ષકારો વચ્ચે સમાધાન થતાં સદર દાવાવાળી જમીન તથા તે સિવાયની બીજી તે જ સર્વે નંબરની જમીન કે જે મોજે ગામ રોહિસ્સા, તા. મહેમદાવાદ, જી. ખેડાની સીમના ખાતા નં.: ૮૦૧, જેનો બ્લોક સર્વે નં.: ૩૪૮ જેનું કુલ ક્ષેત્રફળ હે.આરે.ઓ.મી. ૦ - ૭૭ - ૯૧ પૈકી ૦ - ૧૯ - ૪૮ હે.આરે.ઓ.મી. જેનો આકાર રૂ. ૩.૨૫ પૈસા પૈકી વરાડે આવે તે વાળી જૂની શરતની ખેતીની જમીન બાબતે વાદીઓને પ્રતિવાદીઓ સાથે કાયમી ધોરણે સમાધાન કરી કરારદાદ રજૂ કરેલ.

(૨) અરજદારોની વધુમાં રજૂઆત છે કે, સદર કરાર દાદમાં એવું જણાવેલ છે કે, “ મોજે ગામ રોહિસ્સા, તા. મહેમદાવાદ, જી. ખેડાની સીમ મધ્યે આવેલ રેવન્યુ સર્વે નં.: ૩૪૮ / ૧, ખાતા નં.: ૮૬૩, કુલ ક્ષેત્રફળ ૦ - ૩૮ - ૯૬ પૈકીની જમીન ક્ષેત્રફળ હે.૦ - ૧૯ - ૪૮ની જમીન વેચાણ દસ્તાવેજ નં.: ૭૮૦થી પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩નાઓ માલિક છે, તેવું જાહેર કરવા સામે વાદીઓની મુક્ત સંમતિ છે અને વેચાણ દસ્તાવેજના આધારે મૂળ પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩નું નામ રેવન્યુ રેકર્ડ ૭ / ૧૨માં દાખલ થાય તેની સામે કોઈ વાંધો વિરોધ નથી તેવી શરત નક્કી કરેલ. વધુમાં, રજૂઆત છે કે, સદર કરાર દાદના ફકરા નં.: ૦૬માં વાદીઓએ મોજે ગામ રોહિસ્સા, તા. મહેમદાવાદ, જી. ખેડાની સીમ મધ્યે આવેલ રેવન્યુ સર્વે નં.: ૩૪૮ / ૧, ખાતા નં.: ૮૬૩, કુલ ક્ષેત્રફળ ૦ - ૩૮ - ૯૬ પૈકીની અમારા હિસ્સાની જમીન ૦ - ૧૯ - ૪૮ અંગે તા.: ૦૨ / ૦૬ / ૨૦૨૫નારોજ નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ અનુક્રમ નં.: ૨૩૩૩થી મૂળ પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩ના નામો માલિક ઠરાવવામાં આવે અને રેવન્યુ રેકર્ડ ૭ / ૧૨માં મૂળ પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩ના નામ માલિકી હકકે દાખલ થાય તેમાં અમારી મુક્ત સંમતિ છે, તેવું નક્કી કરવામાં આવેલ.

(૩) વધુમાં, રજૂઆત છે કે, સદર કરાર દાદના ફકરા નં.: ૦૯માં એવું દર્શાવેલ છે કે, સદર સમાધાન કરાર દાદની પુરસીસથી એવું જાહેર કરે છે કે, દાવાવાળી મિલકત મોજે ગામ રોહિસ્સા, તા. મહેમદાવાદ, જી. ખેડાની સીમ મધ્યે આવેલ રેવન્યુ સર્વે નં.: ૩૪૮ / ૧, ક્ષેત્રફળ ૦ - ૩૮ - ૯૬ વાળી મિલકતમાં મૂળ વાદીઓ અને મૂળ પ્રતિવાદી નં.: ૧નો કોઈ પણ પ્રકારનો હક્ક હિત હિસ્સો કે સંબંધ નથી અને સદર જમીનના સંપૂર્ણ માલિકો અને કબજેદાર પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩નાઓ છે તેવું જાહેર કરેલ છે. વધુમાં, જણાવેલ છે કે, દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાના હુકમ - ૨૩ નિયમ - ૩ હેઠળ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ આંક - ૦૯થી સમજૂતીની શરતો મુજબ કરાર દાદ રજૂ કરવામાં આવેલ અને જેના આધારે નામદાર અદાલત દ્વારા સદરહું દાવામાં આખરી હુકમ તથા હુકમનામું લોકઅદાલતમાં પક્ષકારોની કરારદાદના આધારે દોરવામાં આવેલ છે.

(૪) વધુમાં, જણાવેલ છે કે, સદર હુકમનામાના આધારે જ્યારે પક્ષકારો કરારદાદમા જણાવેલી જમીનોમાં રેવન્યુ ઓથોરિટી સમક્ષ પ્રતિવાદીઓ નં.: ૦૨ અને ૦૩નાઓના નામો માલિકી હક્કથી ચડાવવા અરજી કરેલી તો તેઓએ તેમ કરવાના બદલે નામદાર અદાલતના હુકમની નોંધ બીજા હક્કમાં નોંધ કરીને જણાવેલ કે પ્રતિવાદીઓ નં.: ૦૨ અને ૦૩નાઓના નામો સદર જમીનમાં માલિકી હક્કે દસ્તાવેજોના આધારે ચડાવવા તેવો સ્પેસિફિક હુકમ કરેલ નથી જેથી પ્રતિવાદીઓ નં.: ૦૨ અને ૦૩નાઓના નામો જમીનોમાં માલિકી હક્કે ચડશે નહિ તેવું જણાવેલ જેથી કંસેન્ટ ડીક્રી મુજબના હુકમ અને હુકમનામામાં તેઓની કરાર દાદમાં નક્કી થયા મુજબનો સ્પષ્ટ હુકમ કરી તે મુજબનો હુકમ તથા હુકમનામામાં સુધારો કરવા હાલની રિવ્યૂ અરજી દાખલ કરેલ છે.

(૫) વધુમાં, રજૂઆત કરેલ છે કે, સદર રિવ્યુ અરજીમાં જણાવ્યા મુજબનો સુધારો હુકમ તથા હુકમનામામાં ન થાય તો કરારદાદનો કોઈ અર્થ રહેશે નહિ અને પક્ષકારો વચ્ચે થયેલ સમાધાન નિષ્ફળ જાય તેમ હોય, રેગ્યુલર દીવાની મુકદ્દમા નં.: ૭૩ / ૨૦૨૪ના પરત્વે થયેલ હુકમ તથા હુકમનામામાં સુધારો કરીને “ આંક - ૦૯થી રજૂ કરારદાદના આધારે મોજે ગામ રોહિસ્સા, તા. મહેમદાવાદ, જી. ખેડાની સીમ મધ્યે આવેલ રેવન્યુ સર્વે નં.: ૩૪૮ / ૧, ખાતા નં.: ૮૬૩, કુલ ક્ષેત્રફળ ૦ - ૩૮ - ૯૬ પૈકીની અમારા હિસ્સાની જમીન ૦ - ૧૯ - ૪૮ની જમીન વેચાણ દસ્તાવેજ નં.: ૭૮૦થી પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩નાઓને માલિક ઠરાવવામાં આવે છે અને મોજે ગામ રોહિસ્સા, તા. મહેમદાવાદ, જી. ખેડાની સીમ મધ્યે આવેલ રેવન્યુ સર્વે નં.: ૩૪૮ / ૧, ખાતા નં.: ૮૬૩, કુલ ક્ષેત્રફળ ૦ - ૩૮ - ૯૬ પૈકીની અમારા હિસ્સાની જમીન ૦ - ૧૯ - ૪૮ અંગે તા.: ૦૨ / ૦૬ / ૨૦૨૫નારોજ નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ અનુક્રમ નં.: ૨૩૩૩થી મૂળ પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩ને માલિક ઠરાવવામાં આવે છે અને સદર બંને વેચાણ દસ્તાવેજના આધારે મૂળ પ્રતિવાદી નં.: ૦૨ અને ૦૩નું નામ સદર દાવાવાળી જમીનના રેવન્યુ રેકર્ડમાં એટલે કે ૭ / ૧૨ તેમજ ૮ - અના ઉતારામાં માલિક તરીકે દાખલ કરવાનો જે તે રેવન્યુ અધિકારીને હુકમ કરવામાં આવે છે તથા તે મુજબનું હુકમનામું કરી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે” તે પ્રમાણેનો સુધારો કરી આપવા હુકમ થવા વિનંતી કરેલ છે.

(૬) અરજદાર દ્વારા દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮ના હુકમ-૪૭ તેમજ કલમ-૧૧૪ અને ૧૫૧ હેઠળ હાલની રિવ્યુ અરજી દાખલ કરવામાં આવેલ છે. અરજદારો દ્વારા કરાયેલ રજૂઆતો, કરારદાદ, હુકમ તથા હુકમનામું તેમજ રેકર્ડ ઉપરના તમામ દસ્તાવેજોને ધ્યાને લીધા. હાલની અરજી થકી અરજદારોનું મુખ્ય કથન છે કે, રેગ્યુલર દીવાની મુકદ્દમા નં. ૭૩ / ૨૦૨૪માં પક્ષકારો વચ્ચે થયેલ સમાધાનના અને કરારદાદના આધારે પસાર થયેલ હુકમ અને હુકમનામામાં સ્પષ્ટતા ન હોવાને કારણે રેવન્યુ ઓથોરિટી દ્વારા પ્રતિવાદી નં.:૦૨ અને ૦૩ના નામો માલિકી હક્કે દાખલ કરવામાં આવતા ન હોઈ, તેથી હુકમમાં જરૂરી સુધારો કરવામાં આવે. દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮ના હુકમ - ૪૭ને ધ્યાનમાં લેતાં, રિવ્યુ અરજીનો વિસ્તાર અત્યંત મર્યાદિત છે અને તે માત્ર નિર્ધારિત પરિસ્થિતિઓમાં જ સ્વીકાર્ય બને છે, જેમ કે, રેકોર્ડ પર સ્પષ્ટ દેખાતી કોઈ ભૂલ અથવા ક્ષતિ અથવા એવા નવા અને મહત્વપૂર્ણ મુદ્દા અથવા પુરાવાનો શોધ, જે યોગ્ય કાળજી રાખવા છતાં અરજદારની જાણમાં નહોતો અથવા રજૂ કરી શકાયો નહોતો, અથવા અન્ય કોઈ પૂરતા અને સમાન કારણસર. જ્યારે હાલના દાવામાં અરજદાર દ્વારા કોઈ નવી સાબિતી રજૂ કરવામાં આવેલ નથી કે હુકમ અથવા હુકમનામામાં કોઈ સ્પષ્ટ દેખાતી ભૂલ દર્શાવવામાં આવેલ નથી, પરંતુ હકીકતે અરજદારો હુકમમાં નવા પ્રકારની દાદ ઉમેરવા ઈચ્છે છે કે જે મૂળ હુકમનો ભાગ જ નથી અને જેથી અરજદારો દ્વારા હાલની રીવ્યુ અરજીમાં જે દાદ માંગવામાં આવેલ છે તે રેગ્યુલર દીવાની મુકદ્દમા નં. ૭૩ / ૨૦૨૪માં પસાર થયેલ હુકમ અને હુકમનામામાં મૂળભૂત ફેરફાર સ્વરૂપની છે, જે રીવ્યુ અરજીના વ્યાપ હેઠળ આવરી શકાય તેમ નથી.

(૭) નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા **Lily Thomas v. Union of India**ના ચુકાદામાં ઠરાવેલ છે કે,

“56. It follows, therefore, that the power of review can be exercised for correction of a mistake and not to substitute a view. Such powers can be exercised within the limits of the statute dealing with the exercise of power. The review cannot be treated an appeal in disguise.”

(૮) ઉપરોક્ત ચુકાદામાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરાયેલ અવલોકનોને ધ્યાનમાં લેતાં સ્પષ્ટ થાય છે કે રિવ્યૂ કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ માત્ર રેકોર્ડ પર દેખાતી ભૂલ અથવા ક્ષતિને સુધારવા માટે જ થઈ શકે છે અને તેનાથી અગાઉ લેવાયેલ દૃષ્ટિકોણમાં ફેરફાર કરવાની મંજૂરી પ્રાપ્ત થઈ શકે નહિ.. આવી સત્તાનો ઉપયોગ નિર્ધારિત મર્યાદાઓની અંદર જ સીમિત છે ત્યારે ઉપરોક્ત ચર્ચા અને કાયદાકીય સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં લેતાં, નીચે મુજબનો હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે.

--: હુકમ :-

(૧) અરજદારની હાલની દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮ના હુકમ - ૪૭ તથા કલમ - ૧૧૪, ૧૫૧ મુજબ દાખલ કરેલ રિવ્યૂ અરજી આથી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

(૨) ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

આજ તારીખ ૦૬ ફેબ્રુઆરી, માહે એપ્રિલ, સને ૨૦૨૬નારોજ હુકમ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી, સંભળાવી જાહેર કર્યો.

સ્થળ : મહેમદાવાદ
તારીખ : ૦૬ / ૦૪ / ૨૦૨૬

દેવદત્ત વી. વ્યાસ
મુખ્ય સિવિલ જજ,
મહેમદાવાદ. (જીજ૦૧૬૫૯)